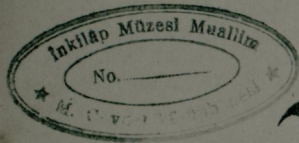

ایکذبحی جلد

صافی : ۴۱

۲۵ نئسان ۱۹۱۸

تیکلی مخبوعه

اجتماعیات

پارا و تساند

تساندجیلک، هانک اجنئی مؤسسہ نك دوغرو، هانكینك باكلش اولدینی كوسترن اجنئی برهك ملشیدر. بن، عملی اجتماعتده، حق باطلدن آیرد ایتك ایچون، دائماً (تساند) معیاری تطبیق ایدرم. تساند، بر ملنك پوتون فردلرنی كرك جمعیت، كرك بری برته باغلایان معنوی برباغدر. بو باغ، فردرك بو بری برته بکزمه می یاخود بکزمه می صورتده تجلی ایدر. دویونلری، دینلری، لسانلری بری برته بکزمه ناسانلر، یکدیگرندن آیرمه مازلر، دینك كه بو بکزمه یشلر اولنری، كوروتز بر ایله بری برته باغلیور.

بوندن باشقه، ایشلری بکدیگرته بکزمه ن قونددورچی، تریز، فرونجی، دوقنور، شاعر، مهندس کی متخصصلرده بری برتن آیرمه مازلر، چونكه قارشیلقی بر صورتده بکدیگرته محتاجدر. اجتماعی مؤسسہ نك دوغرو یاخود باكلش اولدینی بو ایکی تورلو تسانده آكلابه یلیوز. مثال اولهرك اسکی یازی لاسزری آلم: عرجه، عجمه ترکیب وکله لرله دولو اولان بو صنای لسانی، ملننز انجیده آجق بر قاچ بیک کئی آكلابه یلیوز، خلق نامی ویردیكر اصل ملنك کئی، بولسانه باغچی قایوردی. حالوکه لسانك وظیفه، بر ملنك پوتون فردلری آراسنده دویوشمه و آكلاشمه واسطه اولمدر. دینكده اسکی لاسز، ملی تسانده خدمت ایتیموردی. دیگر طرفدن، قونوشولان بر خلق لسانی واردی كه پوتون فردر آراسنده دویوشمه و آكلاشمه یی تأمین ایدیور، یعنی ملی بر تسانده حصوله کتیریموردی. ایشته بوندن دولایدرکه ملنلر پوتون اسکی یازی لسانی ترك ایدرکه خلق قونوشدنی جانلی دلدن بکی بر یازی لسانی وجوده کتیرمهک چالیشدیلر. ملنلر ورلرک یوحرکتی، تساندجیلکه موافق اولدینی ایچون، آرز زمانده موفق اولدی.

عینی حالی وزن مسئله سنده کوروزر. عروس وزنی ملنك پوتون فردلرنك، ذوقنه ایفونن گلمش، یالکوزیم ادبیاتک تأیری آئنده قالا خواصه منحصراً قالمدی. حال بوکجه وزندن خلق کی منورلده ذوق آلیوردی. دینكده ملنك پوتون فردلرنی عینی ذوقده برلشدرن، یعنی ملی بر تسانده حصوله کتیرن اتحقق چه وزندی. ایشته، کئچ شاعرلر عروسی برافرق چه وزنه ذوقه نرئنده بنه تسانده احتیاجنک طبیی برتنجه سی کوریموز.

حاصل بن، بوتسانه میاری لسان ووزن کی دیگر اجتماعی مؤسسہ نرده تطبیق ایدیور، هیندنده ایشك انجندن موقیقله چیقوردم. بی مشکل برموقده بیراقن یالکز براجتماعی مؤسسہ قالمشدی، اوده،

(پارا) نامی ویردیكرن اولاقان شیدی. فی الحقیقه (پارا) نك ملی بر تسانده خادم اولادینی، بالهكس ملی تسانده مضر جاذبه لرله قایلده ینی کوریمورد. ملنك نرزه نقدخالنده شوق اولانلر پارالرنی یاجنئی شرکتلرله اجنئی باقلمله یاتیریمورلر، یاخود اجنئی بردولنك استقراض اسپانندن صاقون آلیوردی. (اجنئی) کله سنك معنایی یارن بره دوشیان اوله سی عتدل بولوان یایانچی بر قوت دیکدر. اجنئی بر سندیه پاراسی برلشدرن برآدم، مسجیل بردوشیان کندی وطنی علیه تسلیم ایدن برغافل حکمنده در. مملتا، هانک بر کیسمه وقته، پاراسی روس، فرانسر، انگلیز استقراض اسپانندن برته یاتیریمشه بوجان خربنده، پاراسنك کندی وطنه خیانت ایشدنکی مطلقا حس ایشدر. معافیه، بویه برآدم یالکز ماشیده یاخش اولدینی بر قیاحت وجدان عذابنی دوقلمه قالمز. حرب زماننده، پاراسی یوزندن، وطنه قارش کینک لرتلر انجمنده دوام ایدر. چونكه بر طرفدن وجدانی کندی دولتنك مغفلر اوله سی ایسترن، دیگر جهتن خاش پاراسی دوشیانلر کندی وطنه غلبه چالهی ایچون دعا ایدر. برآدام وجدانیه پاراسنك دائمی بر مجادله خالده بولوغه می کشدهش بر جهنم عذابیدر. بر مجادله نتیجه سنده اکثریتله پارانك وجدانه غلبه چالیه یجی کیم تأمین ایده یلیر؟ احوالده، ملی اولمایان لسان، ملی اولمایان وزن، ملی اولمایان ادبیات، ملی اولمایان موسیقی اولدینی کی، ملی اولمایان، خاش وطن دوشیان اولان پارلرده وارد. دوشیان بردولنك استقراضه یاتیریلان پارلر ایشته بونوعدر. معافیه، سزیدی ییلر سزکه «بن، پارای اجنئی بردولنك استقراض اسپاننه یاتیریمه یجیم. فقط، اجنئی برشرکت، اجنئی برباقچه قویه یجیم، بونده نغفور وارد.»

بوکا ویردجیم جواب یك ساده در. بر ملنك دولتی ناصل ملیسه، باقلملری، شرکتلری ده اولهجه ملیدر. واقعا برملکنده نك زیاده ملی اولان مؤسسہ (دولت) در. فقط، ایکنچی واونچی درجه ده اولدق (باقلملر) و (شرکتلر) ده ملیدر. یو تأسیکاهلر دولت آراسندیمق برتسانده موجوددر. ایشته، پوتون بومطالعلملر یکا، بزدهک پارانك غیر ملی اولدینی، کندیمی و طنبور اولادینی کی صاحبی ده و طنبور لرنکن زورله کیری چکیدینی کوستریوردی. ملنك نرزه، ملی شرکتلرک تأسسه باشلامه سی، مسوکراده ملی باقلمنک بوکا انضمام ایشی، بزده، پارانكده تسانده خادم اوله سنك، بناء علیه ملی برماهیت آله سنك امکاتی کوستری. بالخاصه، (داخلی استقراض) تشبندده پارانك ملیشمه سی ایچون نك بویوک بر عامل دریم. چونكه، ملی بر شرکت، ملی بر باقنه اوچنچی، ایکنکی درجه ده ملی اولان تأسیکاهلردر. برملنده کرکچنک ملی اولان بالخاصه (دولت) در. چونكه دولنك کار ویرزند دوغرون دوغویه بونون فردلرک حصه سی وارد.

حال بوک ملی برشرکتنده، ملی برباقعه هر فرد دوغرون دوغویه علاقه دار دکدر. دولنك وارداتی آرتارسه فردلرن آرزو کرک آلیر. وارداتی آزالیرسه جوق برورکو آلیر. شرکتلر، باقلملر سه بویه دکدر. دوغرون دوغویه اولان کار و ضرری سیرمایدلرله، پارا صاحب لره عائددر. داخلی استقراض، دولتی کرکچنک ملی اولان بر باقنه وضعیته صوقیور. استقراضک شرطلری بو کوئی تشبندده اولدینی کی آله قخلیلر ایچون فوق العاده منفعتی اولونجه، بو خبری ایشه اشتراك هم دینا ثواب، همده اقتصاداً صوابدر. بن بو تشبئی کوردکنن صوکر، آرتق «پارا ملی تسانده خدمت ایچون بر مؤسسدر.» دیه یجیم.

چونكه، هرکس فاضل ایچون یاتیرمه جانی پارلری ملی استقراضه برلشدرسه، ملنك فردلرنده یالکز اجتماعی منفعتلر دکل، فردی منفعتلر ده هم اهنك اولور. فردلرک فردی منفعتلری، یالکز بری برله دکل، عینی زمانده ملنك اجتماعی مفکوره لیده برلشدر. ملت، یالکز مفکوره دشاردن مرکب بر جمعیت دکل، عینی زمانده منفعت دشاردن مرکب بر شرکت حالی آلیر. دینكده (پارا) کرک فردلرله دولت آراسنده، کرک دوغرون دوغویه فردلر آراسنده (هم منفعت برلکی)، همده (دویونلرکی) حصوله کتیرمیلریش!

معافیه ملی استقراضک حصوله کتیرمه جکی تسانده، یالکز، منفعتلری، دویونلری برلشدریمکنده عبارت دکدر. ایش بولوی نقطه نظرندن در بر تسانده حصوله کتیریمکدر. تقسیم اعمالک البسیت شکلی (بورجی) ایل (آله جقی) آراسندک ایش بولیمیدر. آزارنده ایش بولوی بولوان بویکی عامل آراسنده، اجنئی برتسانده وارد. بر آله جقی برجلو سنك زنیکشیه سی ایستر. بناء علیه، فرد، دولنك آله جقیلی اولونجه، اونك زنیکشیه سی، قونلنمه سی ایستمهک مجبورد. واقعا، انسان دولتی، دینی، اخلاقی، سیاسی، عرقی، وطنی دویونلرنک سوبقه ذاتا سوده. فقط، نك فردی، نك خودکامانه، نك حیوانی احتیاجلرلرنک سوبقه دولتی، سومه سی شیمیده ی قورکوشنلرک ملی. ایشته ملی استقراض، بویوق نادر اولان نتیجه یی ده حصوله کتیرمهک، یعنی فردی منفعتدن باشقه هیچ بر دویونسی اولمایانلری بیه دولته صادق یعنی و طنبورلر باه یجدر. چونكه، غایت کارلی اولدینته هیچ کیسه نك ششیه سی اولمایان ملی استقراض کاندلرندن، بر جوق خودکام انسانلره صاقون آله جقلر، بو کبیلرله خبرلری اوله دن یاواش یاواش دولنك قونلنمه سی، وطنك شان وشوکت قازانمه سی ایستمهک یعنی و طنبور اوله آلیشه قیلردر. دینكده بو استقراض حصوله کتیرمه جکی ایکی تورلو تسانده، یالکز اقتصادی بر تریبه ویرمکل قالمایجی، وطن اخلاقی نقطه نظرندن در، مریلیک ایده یجیم.

خلاصه، بن آرتق پارانكده بو کوئی استقراض

کمی تأملی اولان ایشاره یانیریلرسه - ملی سائده خدمت ایدیه جکنه ، لسان و وزن صنعت کی ملی و وطن پرور اوله جفته ، حتی ، خود کابلدن باشقه بر دیوخی اولمایان صاحب لر کی ملی و وطن پرور یاه جفته قانع اولدم . احواله ، بوئدن سوکرا ، ملی سائدری کو سترمک ایچون ، یالکز (دبی دیله اویان ، دبی دیغه اویان) دینه یه جکر ، یوکارده (پارسی پاره اویان) دستورنی علاوه ایدیه جکر .

ضیا کوک آلب

لسانیات

قولا اندیغیز تورکجه یازینک منشای

ایوم قوللاندیغیز تورکجه یازینک منشای کتانهجه یازیدر . بونی ایات اتمک ایچون ، حروف عربیه نامیه معروف تورکجه حرفلرک منشای آراق لازم کلیر .

عرب لسانک بیشکنک ، عربستان شهبه زهره سی اولدنی معلومدر . عربستانده ، باخصوص اسکی زمانلرده یاشامش عربلرک لسانی بر اولوب فرقلی ایدی . بوفرق ، عربستانک جنوب و شمال طرفلرده بارز بر سورده تظاهر ایتشدر . ایشته بونک ایچوندرک السته سامیه ، عربستانک جنوب و شمالده تکلم ایدیلان لسانلره کوره ، عربجه ، جنوبی و شمالی عربجه نامیه ایکی قسه آیرمشدر .

جنوبی عربجه ، عربستان شهبه زهره سنک معین ، سبا ، حیر و دیگر بعض جهتلرده تکلم ایدیلرک ، یازینی آتقی کتانهلر معرفتیه معلوم اولمشدر . جنوبی عربجه الفبا حرفلرینک اکثریسی ، کتانهجه الفبائک حرفلرینه قرائی وار ایهده ، برنجیلرک کتانهجندن چیققدلری ویا دها اسکی اولوب ایزلی قالامش دیگر بر الفبائن انکشاف ایتدکاری معلوم دکلددر . جنوبی عربجهده (۱)، (و)، (ی) حرفلری صائته اولدوق کوستریلور ، حالبوکه شمال عربجهده ، یعنی ایوم تکلم اولسان عربجهده ، بو اوچ حرف هم صائته هم صامتدر . جنوبی عربجهنک بو اصولنک (۱)، و، ی صائته اولدوق قوللانی اصولی (و، ی) برقیسمی ، شمال عربجهنک بعض گلهلری ایله اعلان قواعدنه مشاهدده اولتور .

اک اسکی شمالی عربجه کتانهلر ، شیمیدکی عربجه یازی ایله یازیلوب جنوبی عربجه یازی به قرائی اولان و شیمیدی قدر نامیه اوقونامان بر الفبا ایله یازلمشدر . بونکی کتانهلر وسطی عربستان ایله حوران آرمسند کاتر برعاده بولمشدر . شمالی عربجه یازی ایله یازیلان کتانهلرک اک اسکیسی ، میلادک ۳۲۸ سنه سنده ، صرا القیس ابن عمر یاخود امروالقیس (۱) تسیمیه

[۱] مرء ، عبد دیکددر ، قیس بر معبودک اسمیدر . امروالقیس نامیه ، زمان جاهلیتده یاشامش برشارلرک اسمی دخی وارددر .

اولانن برامیرک هزاری اوزرنده حک ایدلش وشام شریفک جنوب شرقده کاتل ائازه ناحیه سنده بولمشدر [۱] بو کتانهجندن غیری جاهلیت زمانته عالم اسکی کتانه وارددرک ، یازیلری عربجه یازینک اک ساق نوعی تشکیل ایدن خط کوفیدر . بو صوک خط ، جرئتک ایلک عصرنلندن اعتباراً دها بسیط ، یووارلاق وایشلک برشکی آلفه باشلامش بوئدن خط نسخی میدانه کلشدر .

مصرده ، جرئتک برنجی عصرینه عالم خط نسخی ایله یازلش متعدد عربجه پاپیروس کاغذلری بولمشدر . بو پاپیروسلرک بر قسسی عربجه و یونانجه و قسم اعظمی یونانجهدر . اک چوغنی خراج مقبوضارندن عبارت اولان بو وثائق ، مصر حکومت مأمورلری طرفندن یازلمشدر . عربلر مصری اشغال ایتدکاری وقت ، امور حکومتی اداره ایدن قبعلی مأمورلری یرلرنده ایفا ایتلر ایدی . قبعلی مأمورلر ، امور رسیدهجه یونانجه یی استعمال ایتدکاری ایچون ، عربجه تمیم ایدنجهجه قدر ، یونانجه ایله عربجه یی قوللاندلر .

شیمیدکی عربجه یازینک اساسی اولان خط کوفی ، نبط [۲] یازیلندن چیقمشدر . نبط یازیسيله یازلش کتانهلرک اک اسکیسی قبل المیلاد تقریباً ۴۰ سنه سنده عائددر . بو کتانهلرده ک اسملرک عرب اولسته نظرآ ، تطبیلرک عرب اولدقلری و آراجیه یی آتقی یازی لسانی اولدوق استعمال ایتدکاری استدلال اولور . آراجیه یازی یکی واسکی اولوق اوزره ایکی نوعدر . نبطیه یازینک ، یکی آراجیه ایلی و مشابیه وارددر . یکی آراجیه ، اسکی آراجیه یازی ، اسکی عربجه واسکی کلشدر . اسکی آراجیه یازی ، کتانهجه یازینک اک اسکی فنیکیجهجه بو صوکجه ، کتانهجه یازینک اک اسکی شکلرینه مشاهددر [۳]

یوفاورده ک مطالعانه عطفآ ، عربجه حرفلرک منشای نبطیه ، نبطیه یازینک منشای ، آراجیه ؛ آراجیه یازینک منشای ، آراجیه و فنیکیجهجه بوو ایکی صوکک یازینک منشای کتانهجدر . بناء علیه ، مادامک قوللاندیغیز تورکجه یازی عربجه یازیدر ، احوالهده تورکجه یازینک منشای کتانهجدر .

بالاده ، غیر سامی برلسان اولان تورکجه یازینک سامی برلسان اولان عرب یازینسه مناسباتی و بناء علیه تورکجه یازینک منشایک عرب یازینی اولدینی کوسترکد .

f phemeris für semi, M. Lidzbarski [۱] tische Epigraphik ۲ ، صحیفه ۲۴ .

[۲] نبط مملکتی ، شمالی عربستانه حاکم اولمش و بعضاً حورانله حتی شام شریفه قدر امتداد ایتش اولان اراضی احتوا ایدر . پای تختی وادی موسی (Petra) در .

Handbuch der, M. Lidzbarski [۳] nordsemitischen Erigraphik جلد (لوحه قسسی) . بو اثرده ، یازی شکلرینک قربات و مناسباترینی کوستر مکمل لوحه لر وارددر .

شیمیدی ، تورک لسانک ، اورخون و اویغور لسانلری کی ، عین زمرهده [۱] منسوب اولسته نظرآ ، تورک یازینسک ، اورخون و اویغور یازیلری ایله مناسقی اولوب اولدینی آرایه .

اورخونجه یازینک منشای آراجیه اولدینی دیتور . اورخونجه یازی ایله یازیلوب ایوم معلوم اولان اک اسکی کتانه میلادک ۷۲۶ سنه سته یعنی جرئتک ایکنجی عصرینه عائددر . اورخون یازینی کندینه مخصوص بر اصوله مالکدر . مثلاً بولسانده (و) و (ه) حرفلری یوقدر . (ش) و (ژ) حرفلرینک تلفظی بعضا بربرینه قاریشر .

اویغورجه یازی ، اورخونجه یازی به نسیه دها یکیدر . اویغور یازینی ، سوریاچهجه قرائی اولان و استرونکیلو [۲] تسیمیه اولان یازینلشت ایتشدر . سوریاچه ایسه نبطیهجندن چیقمشدر . استرونکیلو یازینی ، سوریاچهجندن سوریاچهجه ، نبطیهجندن چیقمشدر . بوقارده ذکر یکنی و عرب یازینسک اک اسکی نوعی تشکیل ایدن خط کوفی دخی نبطیهجندی چیقمشدر . دیتک ، شیمیدکی قوللاندیغیز تورکجه یازی ایستره عرب یازیلندن ایستره اویغور یازیلندن چیقیمش ، یته نبطیه بردر ، یعنی تورکجه یازینک اک صوکک منشای عرب یازینسک منشایک تعقیب ایتدکی صفعاظه کوسترلرکی وجهله ، کتانهجدر .

بو مشترک منشاء رغمآ ، اویغور القیاسک بعض خصوصیت احواله مالکددر که تورکجه یازینک ، اویغورجه دن آلتدینجه و بالعکس عربجه یازینن آلتدینجه دلالت ایدر . مثلاً اویغور الفبای ۱۷ اشارتدن یعنی حرفندن عبارتدر . بونلر میاننده بر اشارت وارددرک (ز) (ذ) (س) (ط) (ص) (ض) یعنی تلفظلری «دیشلر» اغانه سیله اجرا ایدیلن حرفلرک صولرینی افاده ایتکجه خدمت ایدر . بوندن بشقه اویغورجهده (ح) حرفی صائته ، صامت دکلددر . (و) فرانسیزجه (v) کی تلفظ اولتاز . حالبوکه اسکی عربجهده یعنی ۲۲ اشارتدن عبارت اولان وایچه ترتیبی تعقیب ایدن عربجهده (ز) (س) (ص) حرفلری ایچون آیری آیری [۱] یوزمه ، اوال-آلای لسانلری زمره سیدر .

تورکجه ، اورخونجه ، اویغورجه ، فنیجه ، مجارجه ، طونفوزجه موغولجه یوزمهده داخلدر دیتور . قط اوال-آلای تعبییرینک احتوا دائره سنک او قدر کنیش اولدینی هنوز علم اثبات ایتامشدر . مثلاً بو لسانلر میاننده ک تورکجه ، اورخونجه و اویغورجهک عین زمرهده منسوب و فنیجه و مجارجه و بلسکه ساموا . یزدجهک قربت لسانییه مالک اولدقلری علماً ثابتدر . حالبوکه تورکجه ، طونفوزجه ، موغولجهک قرائتاری ، و نورکجهک موغولجه به بونک مشابهنه رغمآ ، بونک اک لسانلک قربت مناسقیه هنوز علماً تعین ایتامشدر . Stronghilo [۲] یونانجه بر کله اولوب «یووارلاق» دیکددر .

[۳] (ذ) (ط) و (ض) ی ذکر ایتدک . بو اوچ حرف بالنسبه یکیدر . (ذ) حرفی (د) دن ، (ط) حرفی (ط) دن ، و (ض) دن انکشاف ایتشدر .